

تحلیل تطبیقی شروط ضمنی در اجاره کشتی

به انضمام چند قرارداد اجاره کشتی

مؤلفان:

دکتر مسعود زمانی

عضو هیات علمی دانشکده

حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز

معاون ابطحی

کارشناس ارشد حقوق تجارت بین الملل

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	زمانی، مسعود،
عنوان و نام پدیدآور	تحلیل تطبیقی شروط ضمنی در اجاره کشتی به انضمام چند قرارداد اجاره کشتی / مؤلف مسعود زمانی، طلوع ابطحی.
مشخصات نشر	تهران: مجد، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۴۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
موضوع	قراردادهای اجاره کشتی -- ایران
موضوع	Charter-parties -- Iran
موضوع	قراردادهای اجاره کشتی -- انگلستان
موضوع	Charter-parties -- England
موضوع	قراردادهای اجاره کشتی -- دعاوی
موضوع	Charter-parties -- Cases
موضوع	قانون دریایی -- انگلستان
موضوع	Maritime law -- Great Britain
موضوع	قانون دریایی -- ایران
موضوع	Maritime law -- Iran
موضوع	مقدمات تطبیقی
موضوع	Comparative law
موضوع	شناسه افزوده
موضوع	رده بندی کنگره
موضوع	رده بندی دیویی
موضوع	شماره کتابشناسی ملی
	ابطحی، طلوع،
	۱۳۹۷ ت/ز/۹۷۴/۹۷۴ KMH
	۳۴۳/۰۹۶۵
	۵۳۶۷۱۰۲

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه بایدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. موارد تخلف را به دفتر مرکزی مجده گزارش فرمایید.

تحلیل تطبیقی شروط ضمنی در اجاره کشتی به انضمام چند قرارداد اجاره کشتی

مؤلفان: دکتر مسعود زمانی / طلوع ابطحی

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۷ تعداد: ۱۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۴۷-۱

ISBN: 978-600-193-947-1

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ ۶۶۴۱۲۰۷۸ ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۱	 پیشگفتار
۱۳	 حقوق دریایی در آیین‌های مطالعات تطبیقی
۱۵	 فصل اول: تبیین و شناسایی مفهوم و ماهیت شرط صریح و ضمنی
۱۵	 گفتار اول: مفهوم لغوی و حقوقی تعهد
۱۵	 الف. مفهوم لغوی تعهد
۱۶	 ب. مفهوم حقوقی تعهد
۱۷	 گفتار دوم: تعریف لغوی و حقوقی شرط
۱۷	 الف. تعریف لغوی شرط
۱۸	 ب. شرط در حقوق
۱۹	 گفتار سوم: اقسام شرط، فقه و حقه، ایران
۱۹	 الف. شرط صریح
۲۰	 ب. شرط ضمنی
۲۱	 ج. شرط ضمنی بنایی
۲۲	 د. شرط ضمنی عرفی
۲۴	 گفتار چهارم: شرط ضمنی در حقوق انگلیس و اقسام آن
۲۶	 الف. شرط ضمنی عرفی
۲۶	 ب. شرط ضمنی قانونی
۲۷	 ج. شرط ضمنی در دادگاه
۲۸	 گفتار پنجم: مقایسه مفهوم و ماهیت شروط در حقوق دو کشور ایران و انگلیس
۳۳	 فصل دوم: انواع قراردادها در حوزه حمل و نقل دریایی
۳۳	 مقدمه
۳۴	 گفتار اول: تعریف قرارداد حمل و نقل دریایی
۳۵	 گفتار دوم: تعریف قرارداد اجاره کشتی
۳۵	 الف. رسمی یا عادی
۳۶	 ب. کتبی یا شفاهی
۳۸	 ج. طرفین قرارداد
۳۹	 گفتار سوم: ماهیت حقوقی عقد اجاره کشتی
۴۲	 گفتار چهارم: قرارداد اجاره کشتی در ایران

۴۲	گفتار پنجم: قرارداد اجاره کشتی در انگلستان
۴۳	گفتار ششم: انواع قرارداد اجاره کشتی
۴۴	الف. اجاره کشتی برای سفر معین
۴۷	ب. اجاره کشتی برای مدت معین
۵۰	ج. اجاره کشتی به صورت در بست
۵۳	فصل سوم: تعهدات ضمنی طرفین در قراردادهای اجاره کشتی و آثار آن
۵۳	مقدمه
۵۴	گفتار اول: آشنایی و معیار تشخیص تعهدات صریح از ضمنی
۵۵	گفتار دوم: تعهدات ضمنی مالک کشتی در قرارداد اجاره کشتی
۵۶	الف. قابلیت دریانوردی کشتی
۶۰	ب. آثار نقض قابلیت دریانوردی
۶۴	ج. سرعت معقول متعارف
۶۵	د. آثار نقض شرط سرعت مععارف
۶۶	ه. عدم انحراف از مسیر توافق
۶۷	و. آثار انحراف از مسیر توافق
۶۸	گفتار سوم: تعهدات ضمنی مستاجر در قرارداد اجاره کشتی
۶۸	الف. معرفی بندر امن
۷۰	ب. آثار عدم معرفی بندر امن
۷۱	ج. تعهد به عدم حمل کالای خطرناک
۷۵	د. آثار بارگیری کالای خطرناک
۷۷	فصل چهارم: بررسی تطبیقی رویه قضایی ایران و انگلیس در تعهدات ضمنی
۷۷	مقدمه
۷۸	گفتار اول: دادگاه دریایی ایران
۷۹	گفتار دوم: دادگاه دریایی انگلستان
۸۰	گفتار سوم: رویه قضایی ایران در تعهدات ضمنی حقوق دریایی
۸۰	الف. رویه قضایی ایران در قابلیت دریانوردی کشتی
۸۶	ب. رویه قضایی ایران در عدم انحراف از مسیر توافق
۸۷	ج. رویه قضایی ایران در معرفی بندر امن
۹۰	د. رویه قضایی ایران در حمل کالای خطرناک
۹۱	گفتار چهارم: رویه قضایی انگلیس در تعهدات ضمنی در حقوق دریایی
۹۱	الف. رویه قضایی انگلیس در قابلیت دریانوردی کشتی
۹۴	ب. رویه قضایی انگلیس در عدم انحراف از مسیر

فهرست مطالب □ ۷

۱۰۱.....	ج. رویه قضایی انگلیس در معرفی بندر امن
۱۰۳.....	د. رویه قضایی انگلیس در عدم حمل کالای خطرناک
۱۰۶.....	گفتار پنجم: بررسی تطبیقی رویه قضایی ایران و انگلیس در تعهدات ضمنی
۱۰۶.....	الف. قابلیت دریانوردی کشتی
۱۱۱.....	ب. تعهد به عدم انحراف از مسیر
۱۱۴.....	ج. معرفی بندر امن
۱۱۵.....	د. عدم حمل کالای خطرناک
۱۱۷.....	نتیجه گیری
۱۲۱.....	منابع و مآخذ
۱۲۷.....	Appendix

مقدمه

امروز اهمیت و نقش اساسی حمل و نقل دریایی در تجارت بین‌الملل و برنامه‌های توسعه اقتصادی به ویژه افزایش صادرات از طریق مرزهای دریایی بر کسی پوشیده نیست. در این رابطه اکثر کشورها حتی برخی از کشورها که به دریای آزاد راه ندارند مانند سوئیس مقررات مربوط به ابعاد مختلف تجاری خود از طریق دریاها و آبراه‌ها را در قالب قانون دریایی واحد و یا قوانین و مقررات ملی مستقل که مجموع آنها حقوق دریایی آن کشور را تشکیل می‌دهند، گردآوری کرده‌اند.

اغراق نیست اگر بگوییم قراردادهای مربوط به حمل و نقل کالا امروزه در زمره‌ی پنج قرارداد پرکاربرد تجارت بین‌الملل قرار می‌گیرد. امروزه حتی با پیشرفت سریع حمل و نقل هوایی و جاده‌ای، استفاده از کشتی برای بارهای کالای (تا اندازه‌ی کمتری، مسافر) جایگاه خود را از دست نداده است. قراردادهای حمل و نقل دریایی امروزه یکی از پیچیده‌ترین قراردادهای تجارت بین‌الملل تلقی می‌شود تا حدی که حتی استفاده از قراردادهای نمونه‌ی اجاره یا بارنامه اگر چه به سهولت بیشتر در استفاده از قراردادهای دریایی مساعدت نموده اما چیزی از پیچیدگی ماهوی این قراردادها نکاسته است.

به علاوه، تفاوت سیستم‌های حقوقی خود را به طرز بارز در اختلاف رویه‌های قضایی تفاسیر حقوقی مختلف نسبت به مسائل متفاوت مطرح در حقوق حمل و نقل دریایی نمایان می‌سازد. به همین خاطر، ضرورت مطالعات تطبیقی در زمینه‌ی حقوق حمل و نقل دریایی دوچندان می‌شود. مشابه آن چه که در دیگر رشته‌های حقوق تجارت بین‌الملل دیده می‌شود. حقوق حمل و نقل دریایی تأثیر بسیاری از حقوق کامن لا گرفته است. سابقه‌ی زیاد کشور انگلستان در امر دریانوردی؛ استفاده از زبان انگلیسی در امور قراردادی حمل و نقل دریایی و بیش از پانصد سال سابقه‌ی دادگاه‌های انگلیس در ایجاد عرف دریایی نفوذ کامن لا را در حقوق حمل و نقل دریایی بیشتر کرده‌اند. این در حالی است که با وجود سابقه‌ی باستانی ایران در امر دریانوردی، تا قبل از سال ۱۳۴۳ عملاً هیچ قانونی در ایران با موضوع حمل و نقل دریایی به ظهور نرسیده بود. جالب آن که، قانون دریایی مصوب ۱۳۴۳ نیز با مختصر تفاوتی برگردان بروکسل ۱۹۲۴ به شمار می‌رود که

۱۰ □ تحلیل تطبیقی شروط ضمنی در اجاره کشتی...

خود تا اندازه‌ی زیادی قواعد موجود کامن لا در زمینه‌ی بارنامه‌ی دریایی را مدون می‌کرد. با این وجود، قانون دریایی سال ۱۳۴۳ با ترجمه و برخی از پیشرفته‌ترین قواعد موجود در حقوق حمل و نقل دریایی نوید شروع فصلی تازه را در عرصه‌ی حقوق حمل و نقل دریایی می‌داد. در این پژوهش بر آنیم که با تحلیل قواعد کامن لا و قوانین موجود در ایران تصویر شفافی از حقوق و تعهدات در اجاره کشتی ارائه نماییم.